

Kultur

KOMMENTAR

Søren Jacobsen Damm:
Du skal ikke finde dig i
selvcentrerede barnekonger

SIDE 2

GASTRONOMI

Københavns gastroscene er
ramt af sin egen succes.
Stadig flere steder lukker

SIDE 6

KUNST

Sanselig udstilling om de
livshungrende unge efter
Første Verdenskrig

SIDE 10

FOTO: MATHIAS SVOLD

INTERVIEW . SIDE 8

NICOLINE SKOTTE TVANG SINE FORÆLDRE IND I SAMME RUM EFTER ÅRS UVENSKAB

Bloomsbury-gruppen. Kunsten at leve

★★★★★☆☆

Nivaagaards Malerisamling, Gammel Strandvej 2, Nivå. Til 10. august 2025

Holger Dahl
htda@berlingske.dk

Billedet forestiller en gruppe mere eller mindre nøgne unge mænd i indolent, erotisk ladet søndagsstemning.

Og den henslængte ungersvend i forgrunden er ikke en hr. hvem som helst.

Det er angiveligt den uhyre indflydelsesrige økonom John Maynard Keynes, og de øvrige mænd på billedet – med og uden minimalistiske badebukser – hører alle til den samme gruppe af kreative, intellektuelle og livseksperimenterende unge englændere.

Duncan Grants døsende sommerstemning i »Bathers by the Pond« er velkomstbilledet til Nivaagaards Malerisamlings ganske fremragende udstilling om den berømte engelske Bloomsbury-gruppe, der op gennem 1920'erne kom til at præge engelsk åndsliv, litteratur og kultur på afgørende måder.

Velkomstbilledet kunne være malet af franskmanden Georges Seurat, men det er Bloomsbury-medlemmet Duncan Grant (1885-1978), der er kunstneren. Farverne er ikke som Seurats, men stilen er pointillistisk inspireret, og billedets tavse, men summende energi har meget til fælles med Seurats berømte parkbilleder fra »La grande Jatte«.

I samtiden var Bloomsbury-gruppen i velartikuleret og skandaløs opposition til victorianismens stive, regulerede klassesamfund, mens de i vor tid mest af alt er helte, der var med til at rense luften og bringe de moderne tider ind verden.

Gruppen, der egentlig var en ret løst sammenkittet kreds af venner, som alle havde studeret i Cambridge, dyrkede med stor appetit en åben, seksuelt bredspektret »livskunst«, der må have virket som det rene Sodoma og Gomorra på tidens victorianske »establishment«.

Den stod for et frisind, der ikke havde travlt med at etablere lukkede kategorier, men »bare« var en helt naturlig del af en praksis, der som udgangspunkt ville eksperimentere med ALT.

En grundtanke, som kan minde om den, forfatteren John Fowles lægger i munden på en af sine karakterer i romanen »Trolldmanden« fra 1965: »Vi er rige, intelligente mennesker, og vi ønsker at leve rige, intelligente liv«, som der står.

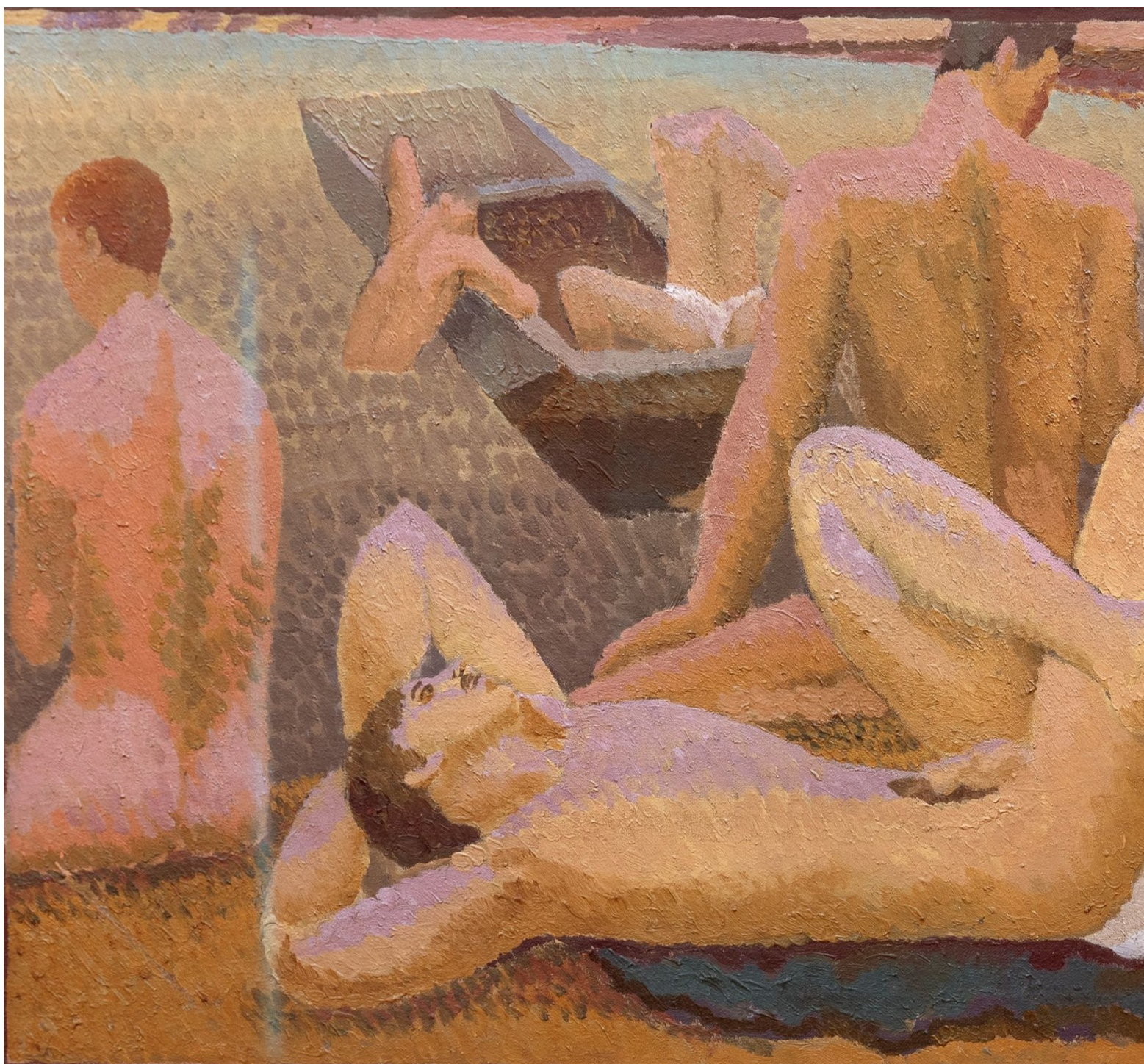
Og det var, hvad Bloomsbury-gruppen gjorde: Levede righoldige, begavede liv, der bredte sig til alle afkroge af kunsten, seksualiteten og bevidstheden.

Blandt hovedpersonerne var søstre Virginia Woolf og Vanessa Bell (født Stephens), deres brødre Thoby og Adrian, forfatteren E.M. Forster, økonomen John Maynard Keynes og billedkunstnerne Duncan Grant og Roger Fry.

Billigere bolig

Historien om gruppen begynder, da de fire søskende Stephens i 1904 blev forældreløse. De solgte straks familiens hus i Kensington og købte i stedet en ejendom i den meget billigere bydel Bloomsbury – området omkring British Museum i London.

Her i kvarteret fandt de en langt mere blandet og eksperimenterende livsstil end den, de var vant til fra det højborgerlige hjem,

Efter katastrofen drak de unge og smukke begærligt af livet

Udstilling. Efter Første Verdenskrigs slagterier i skyttegravene blev den æstetiske verden tilflugtsstedet for følsomme, unge, intellektuelle englændere. Ny udstilling på Nivaagaard udfolder gruppen, der eksperimenterede med alt.

de var vokset op i, og dermed var Bloomsbury-gruppen sådan set grundlagt.

Hovedstammen i gruppen udgjordes af Stephen-brødrenes studiekammerater fra Cambridge, og de forskellige huse i Bloomsbury, medlemmerne boede i, blev dermed en slags fortsættelse af det hyperintellektuelle, storsnakkende (og homoseksuelle) liv, de havde etableret i deres studietid.

Gruppens »program«, hvis man kan tale om et sådant, var inspireret af filosofen G. E. Moores tænkning om det skønne og om det æstetiskes moralske værdi. En filosofi, der gjorde det muligt at eksistere i en meningsløs

»Nivaagaards fremragende udstilling er ikke stor, men den er tankevækkende, velfortalt og effektiv.«

verden, som Leonard Woolf (Virginias mand) formulerede det.

I dag forbinder vi først og fremmest Bloomsbury-gruppens aktiviteter med litteraturen.

Virginia Woolfs stjerne står højere end nogensinde, og alle mennesker har set E.M. Forster-filmatiseringerne »Howard's End«, »A Room With a View«, »Maurice« og »A Passage to India«.

Virginia Woolf og Leonard Woolf drev sammen »The Hogarth Press«, der udgav modernistisk litteratur som for eksempel T.S. Eliots »The Waste Land« og alle Virginia

Woolfs bøger, naturligvis - ofte med omslags-tegninger af søsteren, Vanessa Bell.

Det er derfor meget velgørende - og i det mindste interessant - at se alle de ikke-litteraturbaserede aktiviteter, der udfoldede sig omkring Bloomsbury-gruppen.

Der var billedkunst i massevis, men også boligindretning, møbler, keramik og tekstiler, alt sammen markedsført under paraplyen Omega Workshops, en virksomhed, der blev grundlagt af Vanessa Bell, Roger Fry og Duncan Grant.

Litteraturen stråler

På Nivaagaard er udstillingsrummene isce-nesat som totalteater med malede tapeter, grafiske mønstre, farver og møbler, sådan at man bevæger sig rundt i et »Omega«-landskab, mens man ser udstillingen.

Det fungerer faktisk glimrende, og lige så fint fungerer det, at man gennem hele udstil-lingen får nogle små, men effektfulde tekstbi-drag fra gruppens forfattere - først og frem-mest Virginia Woolf naturligvis, som bare skriver så godt, at man gang på gang må over-give sig og lette på sin imaginære hat.

Når man tænker på, at homoseksualitet var strafbart i England (og forblev strafbart indtil 1967), var Bloomsbury-gruppens mange homoseksuelle medlemmer overraskende åbne og artikulerede omkring deres seksuelle identitet.

Et scoop er det, at Nivaagaard som det første sted uden for Storbritannien kan vise nogle af de over 400 stærkt homoerotiske tegninger, Duncan Grant udførte uden at kunne vise dem offentligt.

Blandt hovedpersonerne i Bloomsbury-gruppen var den engelske forfatter Virginia Wolf, der her er fotograferet som 20-årig i 1902 af George Charles Beresford. Foto: Wikipedia Commons

De har været skjulte for offentligheden indtil 2020, men ser altså i disse år dagens lys. E.M. Forster skrev i 1913-14 romanen »Maurice«, som på grund af sin homoseksu-elle tematik først blev udgivet officielt i 1971, og i det hele taget må presset fra samfundet uden for Bloomsbury have været så stort, at den sorgløshed, medlemmerne udviser i deres breve til hinanden, forekommer beun-dringsværdig.

Nivaagaards fremragende udstilling er ikke stor, men den er tankevækkende, velfortalt og effektfuld. Den bringer os tilbage i tiden og ind i en verden, der er både nær og fjern.

Helt kynisk vurderet er det lidt en skam, at Bloomsbury-gruppens billedkunstnere var dens mindst talentfulde medlemmer - hvis man nu skal være helt ærlig.

Stort set alle de viste malerier er stærkt derivative og flyder over med ekkoer af Cezanne, Matisse, van Gogh, Picasso og Gauguin, men kommer ikke selv med noget, der på nogen måde er lige så originalt som Virginia Woolfs prosa eller Keynes’ økono-miske teorier.

Det gør heldigvis ikke så meget, for selvom Bloomsbury-gruppen på Nivaagaards Maleri-samling mest er en kunstudstilling, er det helheden og totaliteten, der tæller - og den kan man kun blive inspireret af.

Doven søndagsstemning ved søen er velkomstbilledet til Nivaagaards Malerisamlings udstilling om Blooms-bury-gruppen. I forgrunden er det en meget berømt økonom, der slænger sig. Foto: Foto: David Kahr

Bloomsbury-gruppen kastede sig gennem designvirksomheden Omega Workshops også ud i boligindretning og tapet-, keramik- og møbeldesign. Her værker af Roger Fry. Bemærk, at fotoet ikke er fra udstillingen på Nivaagaard, men fra en tidligere udstilling på La Piscine-museet i nordfranske Roubaix. Foto: PR